g. Turkovic, učitelj

Poštarina plaćena.

Mali oglasnik
stoji do 20 riječi 6 Din., svakih daljnjih 5 riječi 2 Din. više. - Za ponude ili adresu u upravi posebno još 1 Dinar. Upitima valja priložiti marku od 1 Dinara za odgovor.

Uzorni Vrtlar

Ilustrovani list za unapređenje vrtlarstva
::: te uzgoj manjih domaćih životinja :::
Izlazi jedanput mjesečno. Godišnje stoji za SHS. Din. 40·—. - Za inozemstvo Din. 50·—. - Adresa: ::: ZAGREB I., Poštanski pretinac broj 201. :::

Cijena 4 dinara.

Veliki oglasi:

cijela stranica	Din 600·—
1/2 stranice	„ 300·—
1/4 „	„ 150·—
1/8 „	„ 75·—
1/16 „	„ 38·—
1/32 str. (t. j. šir. 4 1/2, vis. 3 cm)	„ 18·—

Na I. str. omota 25% više.

Godina III. **Zagreb, srpanj (juli) 1925.** **Broj 7.**

Ukusna izradba modernih
Nadgrobnih
vijenaca
bouqueta i raznih arangementa.
Trgovina svježeg cvijeća
sa talijanske riviere
T. Svoboda
Zagreb
Frankopanska ulica 2-b
Telefon 10—27

Najstarija cvjećarska radnja
Z. PRINZ
Duga ulica 8 ZAGREB Telefon 9 34
Utemeljeno godine 1892.

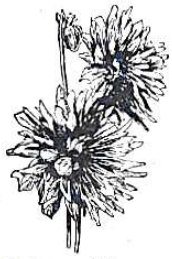

Prvorazredni *Prvorazredni*
cvjetni salon
za izradbu najmodernijih bouqueta, arangamenta, dekoracija stolova, bouqueta za vjenčanje, nadgrobnih vijenaca, te svih u cvjećarsku struku zasjecajućih izradba.
Umjerene cijene! *Umjerene cijene!*

Nadgrobne vijence
kao i ukusne kite cvijeća preporuča uz umjerene cijene trgovina svježeg cvijeća

H. WILHELM
- ZAGREB -
Strossmayerova 4.
(Jedini jugoslavenski član društva za posredovanje cvjetnih darova za cijelu Njemačku)
6

Veleтrgovina gospodarskog povrćnog i cvjetnog
sjemenja
Zagreb
Zahtijevajte cjenike i uvijek za preprodaju

Sadržaj:

1. Ruže u vrtu. — 2. Sa holandijske cvjetarske izložbe (sa 2 slike). — 3. Iscrpljenost i umornost tla. — 4. Sjetva luka. 5. Bolesti vrtnog bilja (sa 3 slike). — 6. Limeni podlošci za cvjetne lonce (sa slikom). — 7. Umnažanje voćnog grmlja povaljenicama. — 8. Dugouhe pasmine kunića (sa 2 slike). — 9. Konzerviranje jaja. — 10. Crna Langshan pasmina kokoši (sa slikom). — 11. Opažanja prigodom pčelarskog predavanja. — 12. Vrtl. stručne škole. — 13. Radni kalendar — 14. Pitanja i odgovori. — 15. Književne vijesti. — 16. Razno. — 17. † Jaroslav Katkić.

ZA BALKONE I PROZORE!

Pelargonium peltatum (penjačice) cvatuće, u vrstama 10 kom. 60·— Din., iz malih lonaca 100 kom. 300·— Din. - **Pelargonium** zonale (uspravne), cvatuće u lijepim vrstama, 10 kom. 70·— Din., iz malih lonaca 100 komada 400·— Din. **Petunija** cvatuća fimbriata, kovrčasta, 10 kom. 50 Din., Nana comp., malocvjetna, niska, 10 kom. 40 Din. **Fuchsije** plave i bijele, gurmate (duplo) 10 kom. 60 Din. Nadalje za vrtnu sadnju, ljetno cvijeće: **Salvije, Begonije, Verbene, Ageratum, Lobelije, Phlox, Ipomea i Astre,** komad po 2—4 Dinara.

Nuđa i razašilje pouzećem
EDUARD PECINA
umjetno-trgov. vrtlarija
ZAGREB, Tratinska 63 c

Preuzimam
aranžiranje nasada i parkova, narudžbe za nadgrobne vijence, bouquete za vjenčanje, uz vrlo umjerene cijene.
JOSIP KATUŠIĆ
PALMOTIĆEVA 18, dvorište

Zahtjevajte badava i franko
još danas jednom dopisnicom, da Vam se pošalje
novi ilustrovani
CJENIK
za godinu 1925.
kako biste se mogli opskrbiti sa prvorazrednim sjemenjem povrća i cvijeća, živim biljem, voćkama i raznovrsnim vrtlarskim potrepštinama!
„ZRNO“ D. D.
Odio UV. ZAGREB 6. Pošt. pretinac 50

Opširna, sa mnogo slika urešena uputa u

KONZERVIRANJE POVRĆA I VOĆA

OD J. ZUPANCA

dobiva se uz cijenu od **16·50 Dinara**

u upravi „UZORNI VRTLAR" Zagreb I, poštanski pretinac 201.

Za preporuku ili pouzeće plaća se još posebna pristojba.

Za predstojeću sezonu

preporučam glasovite

„REX" i „ULTREFORM"

boce i lonce za ukuhavanje voća i konzerva. **Staklenke** za **med,** sa zaporom. Raznovrsno stakleno i porculansko posuđe **Laboratorijske** i fizikalne potrebštine, uz umjerene cijene.

Jelačićev trg br. 7.

Staklana FRANZ, Zagreb

Primula obconica grandiflora najzahvalnije cvijeće za lonce i rezanje, jake, zdrave, 3 puta pikirane mladice, gotove za usaditi, 100 komada 40—50 Dinara. Specialitet! Novo! **Remontant karanfili** (klinčaci), neovisni o hladnom podneblju, cvatu cijelog ljeta do u kasnu jesen, 80% u gurmatom cvatu (gefüllte), jake, pikirane stablike, 100 komada 40 Din. **Cinerarije** najbolje, u divnim bojama, od 15. VIII., 3 puta pikirane, gotove za usaditi, 100 kom. 50 Din. Obični karanfili, ljubice velecvjetne, Bellis ogromni i t. d.

J. KREJČI, vrtlar, Slovenske Konjice. 758

Nabavite si praktičnu uputu u proizvodnju povrća, ilustrovanu knjigu

›Povrćarstvo‹

od prof. S. Pirnata. - Cijena joj je 20 Din., a za pretplatnike „U. V." samo 16 Dinara (preporučeno ili pouzećem 4 do 6 Dinara više). Narudžbe se šalju na upravu: „Uzorni Vrtlar", Zagreb I., ::: Poštanski pretinac broj 201 :::

Salon najbiranijeg

svježeg cvijeća

Import — Export!

Kaktusi! Palme!

Nadgrobni vijenci! Dekoracije dvorana!

GIRLANDI, ARANŽIRANJE NASADA, KITE I T. D.

Fanika Birk

Nikolićeva 7 - Zagreb - (Music-Hall)

268

ANTUN

KOLAČEK

Zrinjevac br. 16
Gajeva ul. 21a

Prima sve vrsti narudžba za bouquete, vijence dekoracije i t. d., uređivanje vrtova, nasada i perivoja, brzo, točno i uz najumjerenije cijene!

---

7 košnica

sa pčelama, medom i saćem prodajem uz povoljne uvjete. Upitati: Sekula, Zagreb, Preradovićeva ul. 23, dvorište. 760

Naučnika

17-godišnjeg dječaka, **nuđam** za vrtlariju cvijećem i povrćem. Upiti na: Vinko Kranjec, Dubovica p. M. Bukovec. 759

Sjemenje, sadnice i sve vrtlar. potrepštine

naručuje se povoljno od vrtlarstva i sjemenarstva

Oskar Knopff & Co., Erfurt 114

Bogato ilustrovani cjenik na zahtjev besplatno!

Novo izašlo:

„Erfurt. illustr. Kulturanweisung" 7. izdanje, uvezano, 512 str. sa 250 slika Mk. 3·60 (70·— Din.) franco.

Gradinar

sa ženom, koji dobro razume rad oko vinograda i druge poslove, traži se u stalno nameštenje u mali vinograd kod Beograda. — Dr. Topalović, advokat, Beograd, Bokeljska ulica 4. 555

Kuniće

belgijski gorostas, samac 18 mjes. star, premiran, importiran, te mlade pasmine: Hermelin, Cinschilla, belgijski, francuski, „Widder", Angora, Alaska, Srebrnjake i t. d. prodaje: Herman Pošinger, Kamnica 35 pri Mariboru. 738

Absolvent pomologije

traži samostalno mjesto na ovećem posjedu ili poduzeću. Posjedujem višegod. praksu voćarske i vinogradarske kulture kao i potpuno vrtlarstvo. Cij. upit molim na upravu pod brojem 735

Cvjetni lonci!

Prva Jugoslavenska keramička tvornica J. Kopecky, Daruvar, nuđa sve vrsti cvjetnih lonaca uz umjerene cijene. Zahtjevajte od tvrtke cjenik! 750

Alfa Separator d. d.

(A. Penić)

Generalno zastupstvo za kraljevinu S. H. S.:

Zagreb, Gundulićeva ulica broj 63

Telefon br. 24-13. Brzojavi: Aleksa Zagreb

*

Najveće skladište Alfa laval separatora, hladionika, Alfa kanta, strojeva za maslac, te svih vrsti mljekarskih potrepština, kao i Alfa brzoparnih kotlova. Samoprodaja glasovite marke:

Dr. MORITZ BLUMENTHAL

Sirila, boja za maslac i sir na veliko i na malo

*

Tražite prospekte!

547

Uzorni Vrtlar

Ilustrov. list za unapređenje vrtlarstva -- te uzgoj manjih domaćih životinja --

Izlazi jedanput mjesečno.

Pretplata za godinu 1925.:

Za S. H. S. Din. 40·— (polug. Din. 20·—), za inoz. Din. 50·—. * Strukovni upiti i suradnja šalje se na: S. Pirnat, prof., Zagreb, Ciglana 24. * Novac i sve što se tiče oglasa, pretplate i prodaje šalje se na: „Uzorni Vrtlar", Zagreb I., Pošt. pret. 201.

God. III. — Broj 7.

Zagreb, srpanj (Juli) 1925.

Ruže u vrtu.

Neobično otmjena ljepota kao i čar finog mirisa ružinog cvijeta učiniše ružu „kraljicom cvijeća".

Odlično ovo mjesto među svim ostalim cvijećem osvojila si je ruža još u davno doba, pa su ju jednako cijenili Grci i Rimljani kao što ju i mi danas cijenimo. I dok je drugo razno cvijeće dolazilo od vremena do vremena „u modu", da naskoro iziđe „iz mode", ruža nije nikad bila podvržena diktatu mode. Ona je vječno lijepa i čarobna krasnica otmjenih parkova i sirotinjskih vrtića. I naša narodna pjesma opjevala je ružu u stotinu raznih prigoda, smatrajuć ju vazda najodličnijim i najmilijim cvijećem.

Kraj svih svojih odličnih svojstava ne zahtjeva ruža niti bogzna kakove njege; ta ona je zapravo biljka naših krajeva, koja kod nas ne samo raste divlja u više suvrsti poznatog šipka (Rosa canina), nego se dapače goji, na pr. u Bugarskoj, i kao velevažna trgovačka ili industrijska biljka za proizvodnju skupocjenog ružičnog ulja.

Oplemenjena ruža broji preko 4.000 raznih suvrsti i odlika, više nego ikoja druga ukrasna biljka.

Umnažanje ruže lako je. Obično se to čini t. zv. okuliranjem (očenjem, pupovanjem) tako, da se pup sa plemenite ruže umetne pod koru divlje ruže, s kojom se on ubrzo sraste te razvije izbojke, na kojima onda rastu cvijetovi plemenite ruže. Okuliramo tijekom cijelog ljeta, t. j. u vrijeme, kad se kora na divljaci dade odlupiti koliko je potrebno, da pod koru možemo umetnuti pup plemenite ruže. Izvodi se ovako: Oštrim nožem urežemo koru podloge sve do drva i to u obliku slova T. S obje strane ovjesnog zareza koru oprezno odignemo od drva. Pup sa plemenite ruže izrežemo tako, da 1—2 cm. nad pupom zarežemo popriječni zarez u koru, koju onda zajedno sa pupom i tankim slojem drva izrežemo od prilike do 1 cm. ispod pupa. Ovako izrezani pup umetnemo onda pod odignutu koru T zareza na podlozi. Nakon toga okulirano mjesto ovežemo likom. Pupove izrezujemo sa zrelih izbojaka, na kojima su cvijetovi već ocvali. Nedovoljno razviti pupovi teško se srastu sa podlogom.

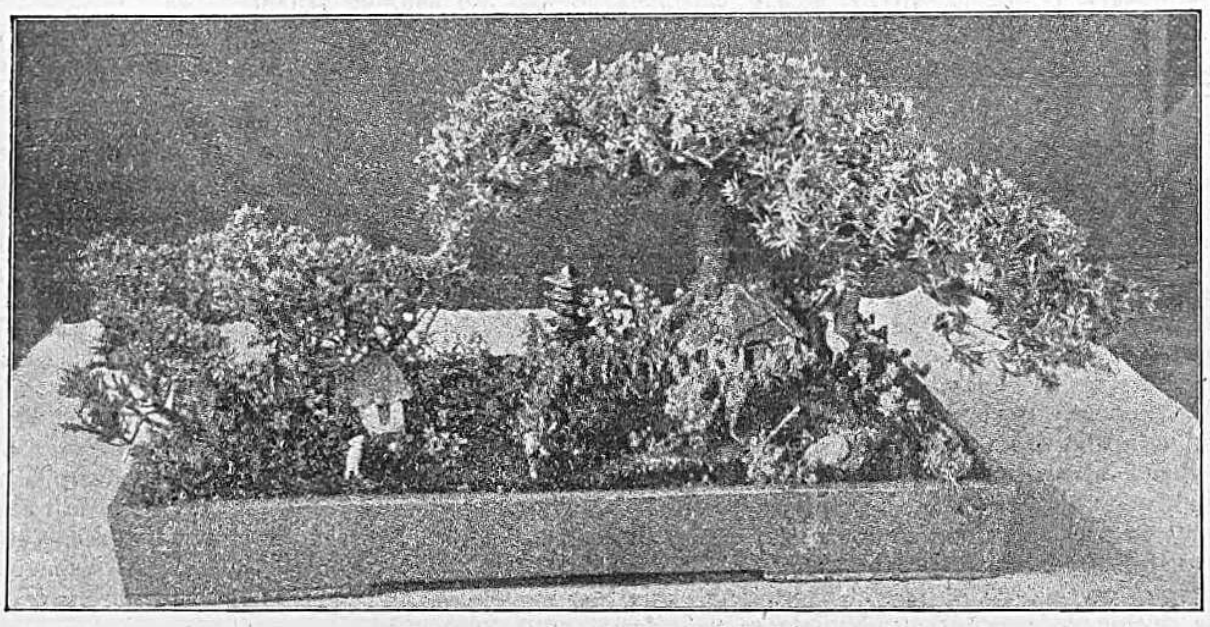

Sa izložbe u Heemstede (Holandija): Japanski miniaturni vrtić.

Prema dobi u koje se okuliranje izvodi, razlikujemo okuliranje na tjerajuće i na spavajuće oko. Ovo poslijednje jest okuliranje na svršetku ljeta, kad mladica što iz pupa izbije, ne će do zime sazrijeti, da uzmogne prezimiti, pa će tek na početku nove proljetne vegetacije izbiti trajna plemenita mladica.

Nakon 10—14 dana otpasti će i uslijed najslabijeg dodira onaj ostatak lisne peteljke sa pupa, a to je znak, da je okuliranje uspjelo. Nakon par tjedana treba i povez skinuti.

Na jednoj te istoj podlozi običajemo okulirati odmah po 2—3 pupa na raznim stranama podloge. Nakon što su pupovi izbili kratke mladice, prirežemo izboje iz podloge, da se plemeniti izboji iz pupa što bolje razviju. Kod kasnog okuliranja (na spavajuće oko) bolje je ne prirezivati izboje sa podloge, pa se tada izboj iz pupa ne će ni razviti, a takav pup će bolje i sigurnije prezimiti nego li pup sa nesazrelim kasnim izbojem.

Ljetna njega ruža sastoji se u marljivom i izdašnom zalijevanju za sušna vremena, odrezivanju sviju divljih izbojaka i ocvalih cvjetnih stapaka. Okapanje tla kao i plijevljenje korova ispod ruža pridonijet će znatno boljem razvitku ruža. Od koristi biti će svim ružama, ako ih po nekoliko put za vrijeme vegetacije i cvatnje zalijemo i razrijeđenim gnojivim otopinama. Za tu svrhu preporuča se koja od slijedećih otopina: 1 lit. gnojnice u 25 lit. vode, 1 kg čađe u 100 lit. vode, 1 kg gnoja od golubova ili od živadi u 200 lit. vode. Vrlo prija ružama zalijevanje otopinom od 1 kg drvenog pepela u 40 lit. vode, a tako i razvodnjena voda sapunjača, spirine kuhinjske (1 lit. na 50 lit. vode), pa otopina od 10 dkg koštanog brašna u 100 lit. vode.

Sa holandijske cvjetarske izložbe.

(Sa 2 slike.)

Na internacionalnoj izložbi u Heemstede priređena je i posebna, specijalna izložba belgijskih cvjetarskih proizvoda. I u Belgiji je vrtlarstvo pa napose cvjetarstvo veoma razvito, i ako se nije dovinulo upravo do visine cvjetarstva u Holandiji, kojoj u tom pogledu pripada bezuvjetno prvo mjesto. Na ovoj specijalnoj belgijskoj izložbi isticale su se napose krasne skupine azaleja, razno lisnato ukrasno bilje (palme, dracene i araukarije), pa onda hortenzije, primule, karanfili i dr., a posebni odio u pokrajnoj dvorani izložbenog paviljona zapremala je belgijska izložba orhideja. Ovu smatraju jednom od najljepših izložaba orhideja, koja je tuj ikada doslije bila priređena. Vidjelo se sviju vrsti orhideja sa mnoštvom raznovrsnih odlika. Izložile su nekolike belgijske tvrtke, među kojima su se istaknuli osobito krasni izlošci tvrtke: Firmin Lambeau iz Bruxellesa i Th Pauwels iz Meirelebeeke. Na ovoj belgijskoj izložbi bilo je i više izložaka miniaturnih japanskih sobnih vrtića, što ih je izložila tvrtka C. J. Draps-Dom. U Japanu i Kitaju takvi su vrtići od davnine uobičajeni pa su zapravo miniaturni prikaz tamošnjih vrtova, u kojima ima kojekakovih vjetrom iskrivljenih drveta. Radi vjetra i drugih elementarnih nepogoda zakržlja po koje drvo, te si ga Japanac rado presađuje u svoj vrt. Patuljasto drveće u miniaturnim japanskim vrtićima ponajvećma je umjetno uzgojeno u tako zakržljalim dimenzijama, te se visina pojedinog drveta kreće između 20 cm do 1 metra. To drveće pripada ponajviše vrstama javora, brijestova i višanja, pa i nekih crnogorica (bora, borovice i dr.) Donosimo dvije slike miniaturnih takovih vrtića. — Premda ukusu Evropljana ovakov sobni ukras ne odgovara, ulazi kanda u modu te ove japanske stvarce nailaze na sve bolju prođu.

Iscrpljenost i umornost tla.

Sada, u doba bujne vegetacije, vješto će oko vrtlarevo opaziti, kako stanovito vrtno bilje na pojedinim gredicama uspijeva bolje, a na drugim opet znatno slabije. Uzrok je ovakovom slabijem uspijevanju bilja obično pomanjkanje potrebnih hraniva u tlu dotične gredice. Ovo treba da sa par riječi razjasnimo.

Kako je poznato, biljke crpu korijenjem iz zemlje kao hranu neke rudne soli, otopljene u vodi. U vrtnom tlu ima tih rudnih soli mal ne uvijek u dovoljnoj količini, jer vrt gnojimo i stajskim gnojem i gnojem mješancem više nego li koje drugo zemljište. Sa gnojem pako uvijek dodajemo tlu i spomenutih rudnih soli. Od ovih rudnih soli mnogo toga preostane u tlu nepotrošeno, pa se tuj nagomila dosta biljne hrane. Ipak i u takvome tlu pojedine biljke slabo uspijevaju, jer kraj sveg obilja ne nalaze one dosta upravo one i onakove hrane, kakvu bi one trebale. Svaka vrsta bilja ima i svoje posebne zahtjeve u pogledu hranidbe, pa iz tla crpi one rudne soli, koje najviše potrebuje i koje joj najbolje prijaju.

Da zadovoljimo ovoj potrebi biljke gnojit ćemo vrtno tlo umjetnim gnojem, pa ćemo u tu svrhu odabrati takovo umjetno gnojivo, koje upravo sadrži onu rudnu sol, koja u tlu manjka.

Kod veoma pjeskovitog tla lako se dogodi, da u njemu ponestane i više rudnih soli, pa onda na takvom tlu ne može da uspijeva niti jedna biljka. Ovakovo tlo zovemo iscrpljenim, pa tuj ne pomaže ništa drugo, već obilno gnojenje upravo stajskim gnojem.

Umornim tlom za stanovitu vrstu bilja zovemo ono tlo, na kojemu, unatoč gnojenja i valjane njege, stanovita vrst bilja ne uspijeva onako, kako bismo mogli očekivati i kako je na tom tlu prije uspijevala. Tlo postaje umornim onda, kad se godinama i bez izmjene na njem jedna te ista vrst bilja sije odnosno sadi. Često je umornost nastupila uslijed toga, što je u tlu ponestalo jednoga od potrebnih hraniva, dok su se stajskim gnojenjem nerazmjerno nagomilala sva ostala hraniva. Kako već prije spomenusmo, u ovakovom slučaju treba manjkajuće hranivo dodati umjetnim gnojem.

No umornost tla nastaje i s drugih uzroka, koji su nam manje ili više nepoznati. Tako se u tlu suviše razmnože raznoliki sićušni štetočinci, pa uzročnici kojekakovih biljnih bolesti, a sve to uz prvo spomenute uzroke onemogućuje valjani rast i razvitak onoj vrsti bilja, na kojoj ovi nametnici živu. Svi oni ugibaju ubrzo, kad sa tog tla odstranimo dotičnu vrst bilja. Na drugoj vrsti bilja ne mogu oni živjeti niti se na njoj razmnažati, jer svaka vrsta ima svoje štetočince i svoje posebne sićušne uzročnike biljnih bolesti.

Treba s toga, čim zamjetimo prve znakove umornosti tla, promijeniti usjev, a još većma preporuča se uopće mijenjati usjev na svakoj pojedinoj gredici, jer tako ćemo ne samo spriječiti umaranje tla, nego će razno bilje i sva biljna hraniva u tlu najbolje iskoristiti.

Sjetva luka.

U srpnju ili kolovozu možemo posijati sjeme luka, (ponajbolje srebrnastog ranog proljetnog luka), pa ćemo od te sjetve moći imati već u svibnju ili lipnju zrelog luka, dok ćemo ga već u rano proljeće moći trošiti kao lukac. Sijemo u dobro prorahljeno, ali ne svježe pognojeno, vrtno tlo, u redove razmaknute oko 20 cm. Sjeme pokrijemo samo posve tankim slojem zemlje, koju ponešto i pritisnemo. Usjev treba umjereno zalijevati. Mlade biljčice možemo ostaviti preko cijele zime na otvorenom tlu, pa je dosta ako ih za studeni prekrijemo lišćem ili crnogoričnim granjem.

Bolesti vrtnog bilja.

Piše Dr. Vladimir Škorić.

(Sa 3 slike.)

2). Fuzarioza graška — Fusarium vasinfectum Atk.

Obično se pojavljuje ta bolest oko Ivanja, pa ju stoga nazivlju u nekim stranim zemljama Ivanjskom bolešću. Sam način kako se običaje pojavljivati toliko je karakterističan, da se oboljenje lako primjeti. Graškove biljke poprime mlohav izgled, lišće i stabljika se ovjese slično kao u vučike (Sl. 1.), koja boluje od iste bolesti, no samo joj je uzrok druga vrsta fuzarija. U daljem razvitku bolesti počinju se biljke manje ili više naglo sušiti i polijegat na zemlju, već prema tomu, da li je suše ili vlažnije vrijeme. U svakom slučaju lako je moći zamijetiti, da korjen i prizemni dio stabljike posmeđi ili često upravo pocrni, što nas upućuje na to, da je na tom mjestu bolesni proces započeo. Pomnije promatranje tog oboljelog dijela lako bi nas uvjerilo o tom, da se tu nalazi manja ili poveća pukotina u stabljici, koja je omogućila prodiranje u nutrinu biline organizmu, koji tu bolest prouzrokuje. Često su već u naravi oboljeli dijelovi prekriti nekom ponešto ružičastom ili žućkastom prevlakom, no osobito bujno razviju se te prevlake onda, ako te dijelove postavimo u vlagu. Pod povećalom nije teško zamjetiti, da je ta prevlaka sastavljena od gljivnih niti (hifa), na kojima se tu i tamo podižu konidiofori (Sl. II./2.), a na njima nastaju srpu nalike jednostanične i višestanične konidije (Sl. II./3.). Stavimo li konidije u kap vode, to one vrlo brzo prokliju, a dodamo li toj vodi i hranive tvari, to će se razviti obilje gljivnih niti (micelij), na kojem nastaju nove konidije.

Sa izložbe u Heemstede (Holandija): Japanski miniaturni vrtić.

Pokusi su pokazali, da je moguć isto tako obilan razvitak gljive i u samom tlu, pa da je ova prema tomu u svom životu neovisna od biline na kojoj često parasitira, te se i tu može održati na životu, dok joj se ne pruži prilika, da na rane prodre u bilinu.

Doista se eksperimentom moglo utvrditi, da ona prodire putem rana, a njene hife obilno se rasprostru u tkivu biline, no osobito u provodnim cijevima za dovođenje vode i mineralnih tvari, te djelomično od nje same, a djelomično gumi nalikim tvarima, koje na njen podražaj izluči bilina, bivaju te cijevi začepljene. Prirodni posljedak te nemogućnosti daljeg primanja vode je ranije opisana klonulost, uvenuće i posvemašnje ugibanje cijele napadnute biline. Time ipak nije završen ciklus razvitka tog parasitskog organizma, jer se mikroskopskim istraživanjem možemo osvjedočiti, da se na hifama gljive, koje se nalaze u tkivu, stvaraju još i trajne spore (hlamidospore) (Sl. II./1.), koje propadanjem biline dolaze u tlo i tu prezime, da se slijedeće godine ponovno razviju i omoguće novi razvitak samoj gljivi. Sjeme napadnutih bilina, u koliko dospije da sazori, nije zaraženo od gljive, pa je prema tomu uporabivo za slijedeću sjetvu. Uzročnik te bolesti graška poznat je pod imenom Fusarium vasinfectum Atk., no po mišljenju drugih glavni je uzrok F. redolens, a na drugim leguminozama uzrokuju neki drugi fuzariji isto oboljenje. Tako na žutoj i modroj vučiki Fusarium euoxysporum Wr., na bijeloj vučiki Fusarium tracheiphilum (Erw. Sm.) Wr., i na bobu Fusarium tuberculariodes (Cda.) Sacc.

Život tog parazita upućuje nas na slijedeće načine zaštite:

1.) Za sjetvu upotrebljavati samo zdravo i dobro klijavo sjeme, jer će biljke biti otpornije.

2.) Pronađemo li ipak oboljele biline u ograničenoj mjeri, to ih valja smjesta iščupati i popaliti.

3.) Ako se na jednom mjestu pojavila bolest u većoj mjeri, tada ne smijemo na tom mjestu za dulje

vrijeme uzgajati bilo kakvu lepirnjaču, jer bi to lako moglo omogućiti eksistenciju ili ponovni napadaj parasita.

4.) Nakon sabiranja priroda, valja povaditi i uništiti sve preostatke graška, da tako sprečimo održanje gljive u tim otpacima.

Limeni podlošci za cvjetne lonce.

(Sa slikom).

Pod cvjetni lonac stavljamo obično zemljanu podlošku, tanjurić, u kojem se sakuplja suvišna voda, što kod zalijevanja procuri kroz rupicu na dnu cvjetnog lonca. Ovu vodu treba i iz pouloške izliti, jer ona inače priječi uzduhu pristup do korijenja biljke, a uza to suvišna voda lako uzrokuje gnjilenje korijenja. Donosimo sliku limenih podložaka za cvjetne lonce. Podlošci su jednostavni, pa ih svaki limar može lako izrezati iz četvornih (kvadratičnih) komada pocinčanog lima. Prikladni su osobito s toga, jer u znatnoj mjeri omogućuju pristup zraku do rupice na dnu lonca, a ujedno onemogućuju svako sakupljanje suvišne vode na dnu cvjetnog lonca. Ovi limeni podlošci upotrebljavaju se onda, kad cvijeće držimo na plitkim limenim tasama. Voda, što se u ovim tasama sakuplja, ishlapljuje, pa stvara u zraku potrebnu vlagu, koja biljkama lončanicama osobito prija.

Umnažanje voćnog grmlja povaljenicama.

Voćno grmlje, naročito ribiz i ogrozd, možemo lako umnažati povaljenicama na sličan način kao što umnažamo i vinovu lozu. Vrijeme za ovakovo umnažanje voćnog grmlja jest rano proljeće ili još bolje, kasno ljeto, mjeseci srpanj i kolovoz pa i rujan. Čini se to ovako: Mlade ali odrvenjele izboje ili čitave grane privinemo k zemlji, te pojedini izboj plitko u zemlju ukopamo i kakvom drvenom kukom pričvrstimo. Ukopani dio pokrijemo na par centimetara dobrom vrtnom zemljom. Vrh ukopanog izboja ostaje izvan zemlje, pa ga privežemo o zgodan kolčić. Ovako povaljeni izboj nastavlja svoju vegetaciju, tek što se na ukopanom dijelu izboja u zemlji razvije korijenje. Kad to korijenje dovoljno ojača, odrežemo izboj od matične biljke, a on sada dalje raste kao samostalna biljka. Tlo, u koje ukopamo povaljenice voćnog grmlja treba da je dovoljno rahlo, promiješano posve trulim kompostom, a ne smije u njemu manjkati ni primjereno vlage.

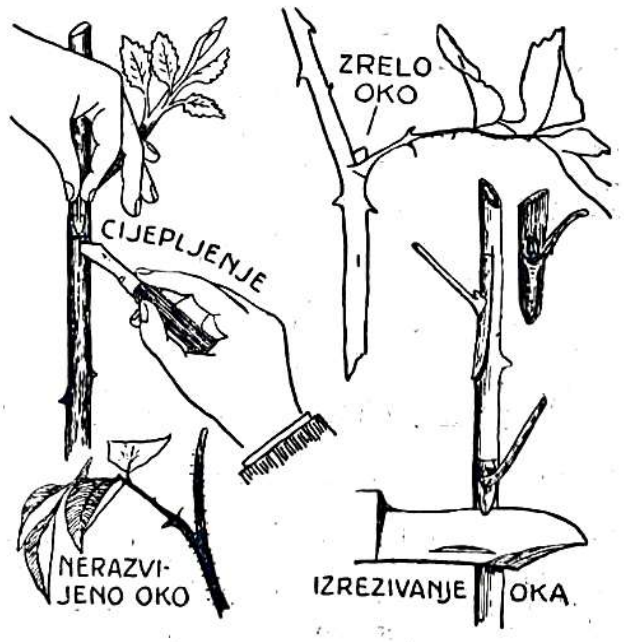

CIJEPLJENJE RUŽA OKULIRANJEM.

Dugouhe pasmine kunića.

(Sa 2 slike.)

Među raznim pasminama kunića izliču se ove pasmine vrlo dugim klapavim ušesima. Zovu ih i ovnolikim pasminama s toga, što im glava ponešto podsjeća na glavu rogatog ovna. Donosimo slike dviju takovih pasmina: francuskog i engleskog dugouhog kunića.

Francuski dugouhi šareni kunić krupnog je tijela, debele glave, a dosegne oko 7 kg težine. Osim šarenih imade ih i žute, sive, crne pa i modre boje. Kod čistokrvnih odraslih kunića ove pasmine mjeri razmak između vršaka obih ušaka 43 - 45 cm. Dade se prilagoditi raznim prilikama, mirne je ćudi i ne probire hranu. Sa domaćim pasminama lako se pari, a križanci sve većma poprimaju njegov oblik i svojstva.

Engleski dugouhi zlatno-žuti kunić oblikom i svojstvima sličan pređašnjemu, no obično od njega nešto laglji. Uha su mu još dulja, pa kod pojedinih odraslih životinja znade razmak između vršaka obiju ušaka dosegnuti 65—70 cm.

Konzerviranje jaja.

Imade više načina, kako se mogu kokošja jaja konzervirati t. j. sačuvati svježa za kasniju potrošnju. Kod većine tih načina radi se o tome, da se šupljinice (pore) na jajinjoj ljusci začepe, kako bi se onemogućilo prodiranje u nutrinju jajeta uzduhu i s njime sićušnim uzročnicima gnjilenja. Ovo začepljenje pora nije bezuvjetno potrebno pa će često dostajati, da se jaje drži u kakovoj raskuživoj tvari, kroz koju ne mogu uzročnici gnjiljenja živi prodrijeti. Na kraće vrijeme možemo jaja sačuvati svježa i time, da ih jednostavno zgodno složimo u kakovoj posudi i držimo na zračnom mjestu, gdje nije odviše toplo. Navesti ćemo ovdje i opisati samo nekoliko načina konzerviranja jaja.

Najpoznatiji, najjednostavniji i kod našeg naroda uobičajeni način jest, ulaganje jaja u suhe mekinje (posije) ili među kakvo žitno zrnje (zob, raž i dr.). Oba načina vrijede samo za kraći rok. U mekinje uložena jaja drže se dulje nego u žitu. Po prilici 90 od sto jaja u mekinjama ostanu i nakon 3 mjeseca svježa i posve tečna. Kasnije se jaja kvare sve brže, a nakon 8 mjeseci jedva će biti trećina od pohranjenih

jaja valjana za jelo. Ovi podaci vrijede samo za slučaj da su posve svježa i čista jaja bila kako treba uložena u mekinje i to tako, da smo dno kutije ponajprije prekrili oko 5 cm debelim slojem mekinja, a na to onda poslagali vodoravno položena jaja, koja se međusobno ne smiju doticati. Međuprostore ispunili smo valjano natisnutim mekinjama. Ovaj sloj jaja prekrili smo opet 5 cm debelim slojem mekinja, na ove opet položili sloj jaja i tako sve do vrha kutije. Nad najgornji sloj jaja dolazi kojih 10 cm sloj mekinja. Jaja se nigdje ne smiju doticati kutije, pa treba da su sa svih strana obložena mekinjama. Kutija treba da je valjano zatvorena i pohranjena na suhom hladnom mjestu. Dakako da i same mekinje ne smiju biti nimalo vlažne. Ulaganje jaja među žitno zrnje slično je opisanom načinu, no znatno manje vrijedi, jer već nakon 3 mjeseca pokvari se skoro četvrtina pohranjenih jaja, a nakon 8 mjeseci ne ostaje ih niti četvrtina valjanih za jelo.

Znatno bolji način jest ulaganje jaja u prah od vapna (kreča). Jaja se u kakvoj posudi (drvenoj kutiji) slažu upravo tako kao što je rečeno kod ulaganja u mekinje. Prah od vapna priredimo si za tu svrhu ovako: Živo (žeženo) vapno stavimo na kakvu čvrstu podlogu, pa ga vodom štrcamo tek toliko, da se napokon raspadne u suhi prah, Ako su međuprostori između pojedinih jaja posve ispunjeni valjano natiskanim vapnenim prahom, a sve pohranjeno na suhom i hladnom mjestu, biti će nakon 3 mjeseca manje od 10, a nakon 8 mjeseci jedva 10—12 jaja pokvareno.

Naveliko mogu se jaja izvrsno sačuvati u studenim, dosta zračnim prostorijama, gdje je stalna temperatura + 5° Cel. Tuj se na zgodno udešenim policama naslažu jaja tako, da su položena na valjkastim priječkama. Vrtnjom ovih priječaka okrenu se jaja koliko treba, da se sadržina jaja odviše ne suši i ne lijepi uz ljusku. Okretati treba svaki drugi ili treći dan. — Na ovaj način sačuvaju se jaja tako, te se nakon 8 mjeseci pokvare jedva 4—5 od svake stotine. I posve smrznuta jaja dobro se drže tako dugo dok su smrznuta. Prije same uporabe treba ih polagano odmrznuti, a potom staviti u svježu, ponešto slanu vodu. Ovako odmrznuta jaja treba nabrzo upotrebiti, inače se vrlo lako pokvare. Od smrznutih jaja bit će nakon 8 mjeseci jedva dvadesetak pokvareno. Kod svih opisanih načina konzerviranja osobito je važno, da jaja budu posve svježa i sa čistom, nezaprljanom ljuskom. Ako je jaje već iz gnijezda izvađeno sa zaprljanom, onečišćenom ljuskom, slabo će koristtti, da ga ma kako pomno operemo. Nečistoća je već zašla u šupljinice ljuske, a s nečistoćom i bakterije gnjiljenja. Posve čista i svježa jaja mogu se na kraće vrijeme sačuvati i tako, da se svako jaje umota u novinski papir, a ovako umotana jaja ulože u prosijani, suhi pepeo, te drže na suhom zračnom i hladnome mjestu. Nakon 3 mjeseca bit će jedva deseti dio spremljenih jaja pokvareno.

Jaja se mogu konzervirati i tako, da ih namažemo vazelinom, koji prodire u šupljinice ljuske, pa tako potpuno onemogući uzduhu prodiranje u nutrinju jajeta. Vazelin osim toga sadrži i neke dezinficirajuće sastojine, pa upravo i uništava mnoge uzročnike gnjilenja. Nakon što smo ljusku jaja omazali vazelinom, uložimo jaja u pepeo, piljevinu ili drvene strugotine i slič. Nakon 3 mjeseca jedva da će ikoje, a nakon 8 mjeseci najviše 5—6 jaja od stotine biti pokvareno. Vazelin je mineralni proizvod, pa na uzduhu ne postaje ranketljiv, ne kvari se, kao što se kvari svinjska ili druga kakova životinjska ili bilinska mast (ulje maslinovo, loj, slanina) čime možemo, slično kao vazelinom, omazati jaja i na kraće ih vrijeme konzervirati, dakako sa znatno slabijim uspjehom. I omazivanje jaja sa jajinjim bjelanjkom može poslužiti konzerviranju, jer osušeni sloj bjelanjka stvori neprobojnu tanku kožicu, koja štiti jaje od zaraze uzročnicima gnjiloće. No ovo sredstvo ipak nije posve pouzdano, jer kožica lako napukne kad se suviše osuši! Osim toga može biti, da je i sam jajinji bjelanjak već zaražen, pa njime onda ljupinu jajeta upravo zarazimo uzročnicima gnjiloće. Opisanim načinom jaja konzerviramo na toliko, te se nakon tri mjeseca pokvari tek jedna desetina, a nakon 8 mjeseci nešto više od trećine pohranjenih jaja. Imade i posebnih preparata za konzerviranje jaja (Ovomin, Antisabrolin i dr.) Slično kao vazelinom omažu se jaja ovim preparatima i pohranjuju do uporabe.

Sl. 1. FUSARIOZA VUČIKE.
Izgled oboljele biljke. (Umanjeno).

Gdješto su uobičajeni i t. zv. stalci za jaja. Ti su stalci obične drvene ploče sa okruglim rupama, u koje se stavljaju jaja. Dva do tri puta tjedno treba jaja okrenuti tako, da bude naizmjence jedan, pa onda drugi šiljak jajeta okrenut prema dolje. Znatno je bolje, ako je stalak udešen tako, te su u njemu jaja vodoravno položena. I u tom slučaju treba j ja češće okretati tako, da sadržina jajeta ne leži vazda na jednoj te istoj površini jajine ljuske. Na zgodno udešenim stalcima, uz redovito okretanje vodoravno položenih jaja svaki drugi treći dan mogu se jaja vrlo lijepo sačuvati za kasniju potrošnju, pa se nakon 3 mjeseca nađe jedva po koje pokvareno jaje, a nakon 8 mjeseci bit će ih tek desetak od sto pokvareno, predpostavljajući, da su samo zdrava, svježa i čista jaja uzeta, te da su držana u čistim, hladnim, dovoljno suhim prostorijama.

(Svršit će se.)

Crna Langshan pasmina kokoši.

(Sa slikom.)

Stasita pasmina visokih nogu. Osim crnih ima ih i bijele i žute boje, no kljun i noge uvijek su tamno sive boje. Kokoši su odlične nesilice i vrlo dobre kvočke. Uz dobru hranu i njegu nesu marljivo i zimi; u svemu snesu godišnje 140—160 jaja. Ova pasmina otporna je i proti vremenskim nepogodama, pa se prilagođuje raznim životnim prilikama. Dorasla, dobro

hranjena kokoš teži $3^1/_2$—4, a kokot i do 5 kg. Meso je vrlo tečno. Langshan je parenjem sa drugim pasminama imala važan udio kod postanka nekojih odličnih pasmina (na pr. Orpington).

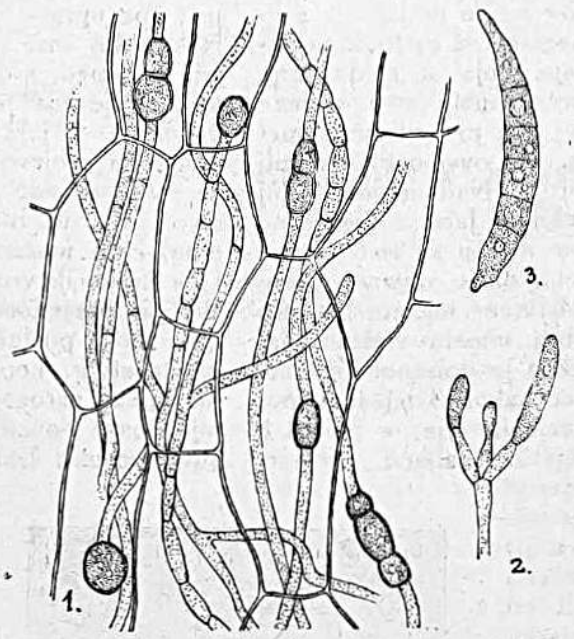

Sl. 2.
1) Staničje graškove stabljike sa micelijem i hlamidosporama gljive Fusarium vasinfectum (Uvećano).
2) i 3) Konidiofor i konidija gljive Fusarium euoxysporum (Uvećano).

Opažanja prigodom pčelarskih predavanja.

Mjeseca lipnja o. g. držao sam na raznim mjestima pčelarska predavanja. Tom zgodom opazio sam više toga što želim da iznesem pred čitaoce ovog lista.

U mojoj okolici pčelari se tek toliko, da se pčelari. Prosto — košničari ne posvećuju pčelarenju dosta brige, već samo spreme rojeve u pletare, a dalje što Bog da! Tu i tamo naiđe se na racionalnog pčelara (džierzonkaša) ali tek samo po imenu; nije bolje ni sa izborom košnica džierzonka. U Trnovitici pčelari racionalno sa dobrim uspjehom moj učenik iz pčelarstva Josip Bogdan. Taj je seljak trijezan i uzoran poljodjelac. U Šandrovcu ima također više racionalnih pčelara — bivših mojih učenika. Svi pčelare u Baračevim amerikankama i sa prilično dobrim uspjehom. Volje za pčelarstvo bi bilo, samo manjka upute. Trebalo bi putujućih učitelja pčelara, koji bi obilazili pojedine pčelare, upućivali ih na njihovim pčelinjacima, te odstranjivali što ne valja. Inače ćemo u tom pogledu biti polutani, a nikada crpsti pravu korist iz pčelarstva. U V. Grđevcu posjetio sam uzor seljaka, poljodjelca Edu Kovačića. I on je počeo racionalno pčelariti no sa nepodesnom košnicom. U njegovu pohvalu moram istaknuti, da je ne samo trijezan i uzoran gospodar, već i maran vrtlar, u čemu mu pomaže vrijedna domaćica — seljakinja. Upravo sam se iznenadio stupivši u vrlo ukusno uređen cvjetnjak. Kolikim inteligentima na selu mogao bi biti za primjer njihov cvjetnjak. Za čudo njegovi suseljani danomice prolaze mimo, ali više koristi od toga ne crpe, do li što očima gledaju — možda više zavidnošću, no pohvalom; ni govora da takovo što naslijeđuju! Trebati će još mnogo nagovora, upute i t. d., da naše seoske domaćice krenu boljim putom! Tamo, gdje se je našao racionalni pčelar, koji pčelari sa stojećom (uspravnom) košnicom „Berlepšovom" ili „Uzor dzierzonkom" osječkom, — pčelare u bližnjoj okolici također istom košnicom. Opazio sam, da ti pčelari ne pregledaju nikad temeljito svoje pčelce. Jedino je to od straha pred pčelama, jer su okviri zalijepljeni, te se i kliještama teško vade. Posljedica je toga, što iza prvih okviraca dalje ne diraju i tako pčelac proživi godine (ako proživi) na starom saću, dok najposlije ne propadne. Saće se mora pomlađivati t. j. staro izmjeniti novim. Naišao sam opet na ležeće ogromne košnice sa prevelikim okvirima. Ti se doduše odozgor vade, no prije se moraju ukloniti stakalca ili daščice, koje su namještene ozgor na okvirima radi obrane od pčela, kad se košnica otvori. Sve je to tako komplicirano, da imadeš i previše posla sa odstranjivanjem nepotrebnoga. Matica leže po cijeloj košnici, te se med može vaditi jedino u jeseni, kad se pčele stisnu u uži prostor za zimovanje. Koliko pčelara, toliko raznovrsnih košnica. Svaki izumi po svojem ukusu košnice — no rijetki su u tom izumu sretni. Jedan hvali ovo drugi ono. Ja bih pako preporučio svakom početniku jednostavnu „Baračevu amerikanku" sa nastavkom medišta ili „Hrvatsku nastavljaču". (Neka si pčelari nabave knjigu P. Vittman „Pučko pčelarenje".) Te su košnice skroz praktične i pristupačne, a može ih svaki sam načiniti. Postupak sa pčelama je u tim košnicama lagan. Kod racionalnog pčelarenja neophodno je potrebno imati umjetno saće. Nije dobro lijepiti na okvire jedino početke saća — pogotovo ne u medišta, već čitave ploče. Time ćemo predusresti prekomjerno trutovsko leglo, a pčele će većma iskoristiti pašu. Mora se znati, da pčele silni med potroše na izgradnju saća. Razumije se, da je kod racionalnog pčelarenja potrebno i vrcalo. Bez vrcala i umjetnog saća ne može biti govora o racionalnom pčelarenju. Preporuča se, da pčelari jedne okolice, a pogotovo jednoga pčelinjaka imadu jedinstvene košnice t. j. okvire po jednoj mjeri. Samo tako se mogu pojačavati slabiji pčelci dodavanjem zreloga legla iz jačih košnica.

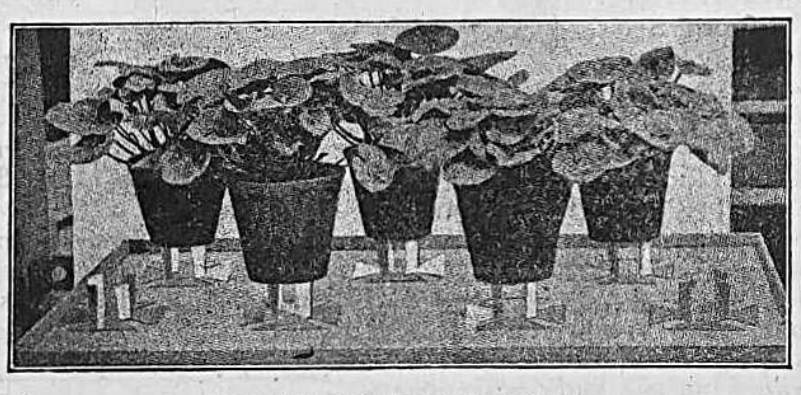

Limeni podlošci za cvjetne lonce.

Budemo li tražili upute iskusnog pčelara prije nego počnemo pčelariti — ne ćemo se poslije kajati. Nije dovoljno pročitati pčel. knjigu ili opis hvaljene

košnice. Zato pčelari početnici budite na oprezu! Pčelarstvo je unosno. Isplaćuje se onomu, koji je uz upute bio sretan u izboru košnice!

Aug. Katar, pčelar

Vrtlarske stručne škole.

Sve vrtlarske stručne škola u drugim državama niknule su u ono vrijeme, kad je bila zavladala neka moda, da se mogućnici, razni magnati, velikoknezovi, grofovi i baruni te svi inteligentni veleposjednici kanda iz nekog športa natječu, kako će nasaditi što ljepše vrtove i cvjetnjake, ogromne párkove, sagraditi staklenike, osnovati velike voćnjake i t. d. gdje bi sakupljali iz svih krajeva zemaljske kruglje drveća i grmlja pa svakojakih perena (biljaka trajnica), konifera i slič. Sve se to zbivalo ponajviše u osamnajstome stoljeću. — Misionari, koji su putovali čitavim svijetom, donosili su ne samo nove ideje, nego i raznovrsnog sjemenja, lukovica pa i samih biljaka. Ovakove novotarije gajili su monasi u manastirima, njegovali i aklimatizovali tako, da se svaka biljka osjećala kao u svojoj rođenoj domovini. Naročitom pažnjom gajilo se tuj raznovrsno ljekovito bilje, no i sve drugo bilje, osobito botanički rariteti.

U Českoj, na primjer, bili su to navedeni mogućnici, koji su iz svoje inicijative osnovali Pomologicki institut u Troji kod Praga, kamo su se primali izučeni vrtlari od 17 godina. Isprva je to bila jednogodišnja, a poslije dvogodišnja škola. Kasnije se osnovala viša vrtlarska škola u Lednici na Moravi. Škola je bila petgodišnja, pa su iz nje izlazili učitelji vrtlarstva i vrtlarski arhitekti, no u tu su se školu primali samo đaci s višom predhodnom naobrazbom, te su imali kao apsolventi ove škole pravo na jednogodišnju dobrovoljačku službu u vojsci. Tada se osnovala viša vrtlarska i vinogradarska škola u Melniku, samo trogodišnja, odakle uz predhodnu naobrazbu, izlaze također učitelji vrtlarstva i vrtlarski arhitekti. I stariji vrtlari mogu privatno studirati i svaka tri mjeseca tamo polagati ispite. Tako je to bilo u Českoj, a i drugdje su bili uzroci osnivanju vrtlarskih stručnih škola u glavnome isti. Treba dakle da pričekamo opet na takovo vrijeme kad će doći u modu, te će se iz nekog športa nasađivati kao nekad vrtovi, parkovi, cvjetnjaci i graditi vrtlarske stručne škole.

Synonimus.

* * *

Napomena uredništva: Radi važnosti predmeta bilo bi poželjno, da se u našem listu pitanje vrtlarskih škola s više raznih strana raspravi. Konačno ćemo i mi o tome reći svoje mišljenje.

FRANCUSKI DUGOUHI ŠARENI KUNIĆ.

Radni kalendar.

(Srpanj — Juli)

Vegetacija dosiže u ovome mjesecu svoj vrhunac. Obilje sunčanog svjetla i topline ubrzava rastenje i zriobu, ako uza to ne manjka i potrebna vlaga. U sušnim krajevima treba s toga obilno zalijevati. Vrtlar ima u raznim dijelovima vrta dosta posla.

U voćnjaku treba grane odviše rodnih voćaka poduprijeti, da se ne slome pod težinom plodova. Kod patuljastih voćaka bit će potrebno prenatrpane plodove i prorijediti. Izdanke iz korijena, kao i mlazove sa debla i grana odstranjivati. Voćne špalire i kordonce češće ogledati, mlade izboje privezivati.

Tlo ispod voćaka prekopati, a u sušno doba prema potrebi i zalijevati, kadšto i razrijeđenom gnojnicom, osobito mlade voćke. I štrcanje vodom po krošnjama voćkama vrlo prija, pa se plodovi znatno ljepše razviju. Otpalo, nesazrijelo voće sa tla pobirati, te ga možda upotrebiti za pravljenje voćnih pasta, pekmeza i slič. ili za prihranu svinjama. Ovakovo voće treba svakako sa tla odstraniti, jer ili su u njemu kakvi štetočinje ili kakva bolest, koja će prijeći i na drugo zdravo voće, ako ovo oboljelo i pušljivo za vremena ne odstranimo.

Voćno grmlje (ribiz, ogrozd) umnažamo sađenicama ili pak povaljenicama. Jagode umnažamo ukorijenjenim vriježama, koje rasađujemo na razmak od dvadesetak cm na valjano prorahljeno vrtno tlo, pak tijekom ljeta marljivo zalijevamo i okapamo. Sve vriježe, što izbiju iz ovih biljaka, treba otkidati. U rujnu ćemo ovako uzgojene biljke presaditi na njihovo stalno mjesto.

U povrtnjaku treba tijekom cijelog mjeseca, kadgod je sušno, marljivo zalijevati. Okapati treba kadgod se tlo okori. Ne samo da time omogućujemo uzduhu prodiranje u tlo, nego ujedno i uništavamo korov, koji i inače treba plijeviti gdjegod se pojavi. Mlade usjeve raznog povrća prorijediti odnosno pikirati. Sije se još grašak i to samo brzo rastuće vrsti, isto tako grah čučavac, mrkva, koraba, salata, endivija, pak rotkva i povrtnica, a kasnije i prvi špinat za zimu. U srpnju možemo još presađivati kelj pupčar, glavati kelj, celer, pa korabu, poriluk, kelj, salatu i štrpku (endiviju). Kad se već prilično razviju cvijetovi cvjetače, tad ćemo, kojih 8 dana prije trošnje, par listova cvjetače prelomiti i pokriti njima cvijet, da ne požuti i odviše ne otvrdne.

Mnogo raznovrsnog povrća troši se sada za jelo, tako: grah, kelj, salata, pa njuzilendski špinat, krastavci i rajčice. Ponajljepše, najzdravije i najkrepkije biljke treba obilježiti čime, jer takve ostavljamo kao sjemenjače. Sjeme ćemo na tim biljkama ostavljati do potpune zrelosti, a onda ga pomno obrati, osušiti i spremiti. Gredice, sa kojih smo pobrali prirod (na pr. rani

krumpir) treba prekopati, trulim gnojem pognojiti, pa presaditi na njih koje od prije spomenutog povrća ili posijati na pr. jesensku repu.

U cvjetnjaku ima u ovom mjesecu dosta posla. Sve je u najljepšem cvatu, pa treba cvjetnjak uzdržati u redu. U tu svrhu treba i u cvjetnjaku marljivo okapati, plijeviti, zalijevati i rositi. Prema potrebi obrezivati, cvjetne stapke ocvalih cvijetova svakako odrezati, čime biljku silimo na novu cvatnju. Mnogom će ukrasnom bilju i cvijeću koristiti i zalijevanje razrijeđenom gnojnicom ili raznim gnojivim otopinama. Ruže okuliramo. Karanfil umnažamo povaljenicama. Sijemo maćuhice, potočnice, gurmate tratinčice i slično u klijališta. Prijašnje usjeve treba pikirati i presađivati. Biljkama lončanicama veoma će prijati zalijevanje vrlo razrijeđenim gnojivim otopinama.

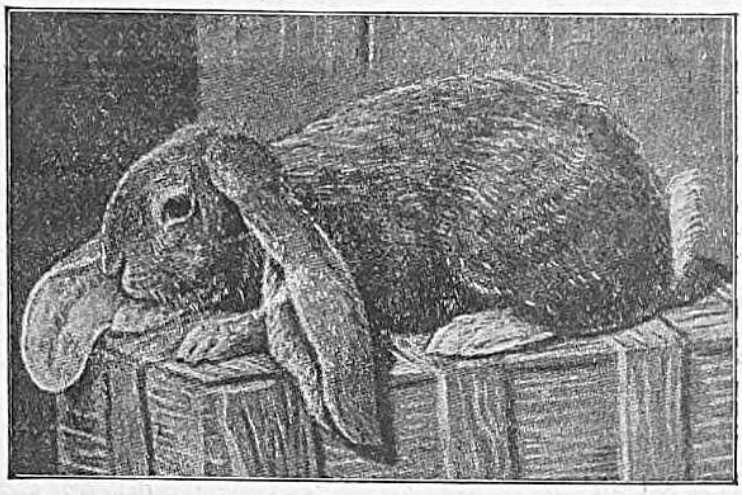

ENGLESKI DUGOUHI ZLATNO-ŽUTI KUNIĆ.

Travnjak zahtijeva sada posebnu pomnu njegu. Sav trajni korov treba korijenjem iz zemlje iskopati i uništiti. Rupe, koje time nastaju na travnjaku, treba kompostom ispuniti, zemlju valjano pritisnuti te za sušna vremena čestito zalijevati. Mnogo će vrijediti, ako kadšto zalijevamo razrijeđenom gnojnicom, pa uzato pospemo i čilskom salitrom (oko 10 gr. na četv. metar). Da čilsku salitru jednoličnije pospemo, pomiješamo ju sa suhim sitnim pijeskom. Žive ograde (živice) treba obrezati i urediti.

Peradnjake treba držati u najvećem redu i čistoći, pa ih češće i desinficirati, da onemogućimo razvitak raznih zaraza. Perad neka bude danju što više na svježem zraku. Imamo li susjeda, koji ne mari za čistoću u peradnjacima, udesit ćemo zgodnom ogradom da nam perad ne dolazi ni u kakav doticaj sa susjedovom peradi. Vodu za piće treba peradi nekoliko puta tijekom dana promijeniti. Stari je i prokušani običaj metati u vodu komad zarđala željeza, da se spriječi proljev kod peradi. U ograđenim prostorima, gdje perad danju boravi, treba udesiti zgodno zasjenjeno mjesto, kamo se perad može sklonuti za najjače ljetne žege. Za vrijeme mitarenja (mijenjanja perja) perad je osjetljivija na vremenske promjene. Neposredno prije mitarenja treba perje gusaka čupati, ali pri tome postupati čovječno.

Ostale manje domaće životinje treba također čuvati od prežestoke ljetne žege i to tako, da na prostoru, gdje ove životinje danju borave, bude zasjenjeno kakvo mjesto, kamo će se životinje sklanjati za najjače žege. Sve ove životinje treba držati u čistoći, pa ih u tu svrhu prema potrebi i prati i kupati, strići i česati. Svježa voda te zdrava i krepka hrana kao i boravak na otvorenom zraku, prija svima manjim domaćim životinjama, te ove tada ostaju zdrave i lijepo napreduju. Treba pomišljati i na zimsku prehranu životinja, pa pomalo sušiti i spremati raznovrsnu hranu.

U pčelinjaku ne smije razborit pčelar ni sada haračiti, već kod uzimanja meda promišljeno raditi. Treba znati, da pčele ne sabiru med zbog nas, nego zbog sebe, da se opskrbe zalihom hrane za ono doba, kad ne će biti na polju cvijeća i slatkog meda. Uman pčelar uzimajuć iz košnice okvirac pun meda, umetnut će odmah drugi okvirac sa praznim saćem. I vosak za saće pravi pčela iz medenog soka, pa pravljenje saća ide uvijek na štetu pravljenja meda. Pčelareva vrcaljka (sprava za istresanje meda iz saća) dolazi sada u sve češću uporabu, no vrcanje meda ne smije se vršiti na otvorenom, jer se ubrzo oko vrcaljke sjate mnoge pčele, koje ne samo što smetaju kod tog posla, nego se nauče i krađi meda. Kod mladih pčelaca, koji su tek nedavno rojenjem postali, može za trajnije kiše nastati i pomanjkanje hrane, pa u tom slučaju, treba pčelcu pomoći umjetnom prihranom. Pčelar treba, da se promatranjem pojedinih košnica uvjeri o tome da se u košnici život i rad pčela normalno razvija, napose da svaki pčelac ima maticu. Za obilnije paše moći će se Hanemanovom rešetkom plodište suziti, a time proširiti medište, no samo kod onih pčelaca, koji su snažni i brojni.

Natječaj

„Uzornog Vrtlara" za najljepše ilustracije

objavljen u 1. ovogodišnjem broju našeg lista nije urodio željenim rezultatom. Osim izvrsnih originalnih crteža (Bolesti bilja) i jednog nacrta školskog vrta nismo primili nijedne originalne fotografije, a još manje koloriranih slika. Prisiljeni smo time, da rok natječaja produljimo i to do konca mjeseca listopada t. g., pa se nadamo, da ćemo od prijatelja vrtlarstva kroz to vrijeme primiti upravo ono, što smo najviše očekivali: originalne fotografije lijepih vrtova, cvjetnih gredica i nasada, parkova, pa pojedinih primjeraka ili cijelih skupina raznovrsnih pasmina manjih domaćih životinja i t. d.

Uredništvo i Uprava časopisa

„Uzorni Vrtlar".

Razno.

Omorična tinktura kapljevina je, koju si svatko može sam načiniti. Desetak kapi tinkture u pladnjiću vode na toploj peći dostaje, da zrak u sobi ugodno zamiriše, što osobito prija bolesnicima. Pripremit si ju možemo tako, da mlade izboje omorike, ali i drugog crnogoričnog drveća, saberemo, pa ih ponešto rastrgamo i napunimo njima oveliku staklenu bocu do polovice, a na to onda nalijemo čistog 90 % alkohola (špirita). Bocu dobro začepimo i stavimo ju tako na sunčan prozor kroz 2—3 tjedna. Nakon toga isto tako dugo ostavimo bocu na tamnom mjestu. Po tom odlijemo kapljevinu, koja sad već veoma miriše, te ju pohranimo u dobro začepljenim bočicama do uporabe.

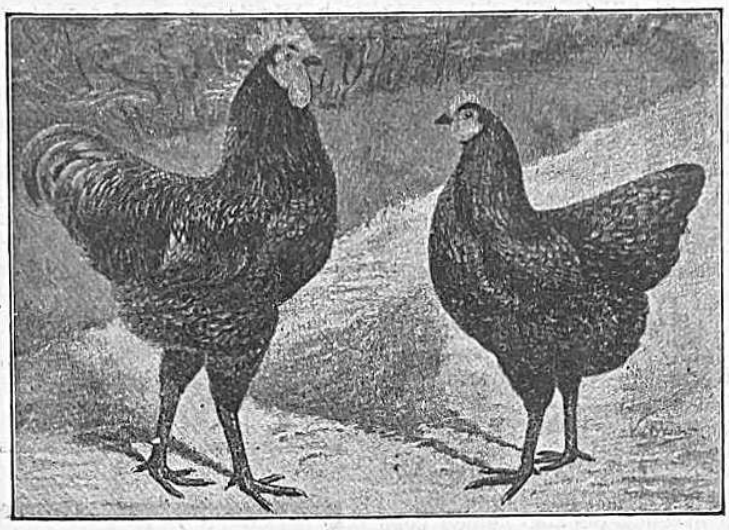

CRNA LANGSHAN PASMINA KOKOŠI.

Gnojenje krastavaca za vrijeme vegetacije. Krastavcima osobito prija, ako ih češće zalijevamo razrijeđenom gnojnicom, ali ne najedanput preobilno, nego radije češće a pomanje i to uvijek pod večer o zapadu sunca ili danju za oblačna vremena. Još bolje je zalijevati otopinom rožnih piljotina, koju si pripremimo ovako: Rožne piljotine, t. j. otpaci kod izradbe češljeva i sličnih predmeta iz rogovine (životinjskih rogova), poliju se vrelom vodom Na 1 kg. rožnih piljotina uzimamo 500 litara vode. Posudu nakon toga valjano poklopimo. Dnevno dvaput treba ovu otopinu promiješati. Nakon 15—20 dana dovrši se fermentacija (vrijenje), a onda otopinu filtriramo, t. j. procijedimo kroz grubo platno. Krute ostatke rožnih piljotina bacimo u kompost, a otopinu rabimo kao izvrsno tekuće gnojivo ne samo za krastavce, nego i za razno drugo povrće.

Proti buhačima preporuča jedan njemački vrtlar slijedeće jednostavno sredstvo: U kantu za polijevanje vrta, punu vode, uspe se oko $^1/_{20}$ litre petroleja i dobro promiješa. Biljkama ova mala primjesa petroleja ne će naškoditi, a buhača navodno nestane nakon što jedanput sa takovom vodom biljke kroz rosaljku (ružu) polijemo.

Pogriješne cijene bile su označene u prošlom broju, u oglasu J. Krejčí, Slov. Konjice. Kod primula obconica grandiflora imalo je biti umjesto 100 komada 300—400 Din., 100 komada 50 Din.

Za I. Veliki Vašar i Izložbu u Subotici produljen je na osnovu odluke upravnog odbora rok prijave za industrijsku izložbu do 31. jula o. g. Ovu objavu primili smo pri zaključku lista, pa molimo da se spomenuti rok ispravi i u oglasu na str. 92. našeg lista.

Pitanja i odgovori.

Gđa Marijana Car, Jaska. — Sa ocvalim ciklamama preporučamo Vam, da postupate točno prema uputama u knjizi „Cvijeće u sobi". — Biti će, da ih i u vrijeme mirovanja ipak suviše zalijevate, pa je onda naravno, da se listovi i dalje razvijaju. Zalijevati treba tek toliko, da se zemlja posve ne isuši, nego da zadrži ipak nešto malo vlage, kako se ne bi gomolj i korijenje ciklame posve isušilo t. j. izgubilo i onu vlagu, koja je potrebna, da se mirujuće stanice održe na životu. One ciklame, koje ne budu potpuno mirovale, cvasti će slabo, a vjerojatno ne će razvijati niti dosta lijepog lišća. — Koštano i rožno brašno možemo si pripraviti tako, da dovoljno osušene kosti ili rogovinu (životinjske rogove) sameljemo u sitan prah. Kod češljara (obrtnika, koji iz rogovine pravi češljeve), dobit ćemo t. zv. rožne piljotine. U prije spomenutoj knjizi točna je uputa, kako ćemo od toga načiniti gnojivu otopinu.

Braća Malinović, Brčko. Sušenje vršika jest jedna bolesna pojava kod voćaka uopće, pa tako i kod šljiva. Ona nas upućuje, da je kod voćke nastao neki, manje ili više opasni, zastoj u cirkulaciji sokova. Uzroci tomu mogu biti različiti. Često je uzrok u pomanjkanju potrebnih hraniva u tlu, napose kalijskih rudnih soli. Shodnom gnojidbom (stajskim gnojem, otopinom gnojnice, otopinom drvenog pepela ili otopinom kalijske soli) možemo u tom slučaju predusresti daljnjem sušenju vršika. Sušenju vršika znade biti uzrokom i odviše vlažno (močvarno) tlo. U tom slučaju treba se poskrbiti za shodnu odvodnju. Od sušenja vršika rado pate i one voćke, koje su preduboko zasađene. Tlo nad korijenjem takove voćke treba nešto dublje okapati, a oko stabla nešto zemlje otkopati. Ponajčešći uzrok sušenju vršika jest preplitka mekota sa nepropusnom ili odviše tvrdom i neprobojnom zdravicom. Voćka zasađena na ovakovom, odviše plitkome tlu, raste isprva bujno, dok u tlu ima još dosta vlage. Čim se tlo ikoliko isuši, ne može voćka da crpi iz tla hranu, jer ne ulazi korijenjem u dublje, vlažnije slojeve tla Uslijed takovog zastoja u hranenju voćka kunja, a pri tom stradaju najprije okrajne njene česti, vršike grana, koje se suše.

Ovakovo preplitko tlo trebalo je prije sadnje duboko rigolati. Pogriješka se može ponešto umanjiti tako, da se tlo, kolikogod se dade, ispod korijenja što dublje prekopa, a pri tomu zemlji primiješa zrelog komposta ili stajskog gnoja.

Na Vaš upit, koja je najbolja trava za sijeno za ovce, odgovorit ćemo posebnim člankom.

G. ing. Nikola Ilić, Novi Marof. — Na Vašim biljkama lončanicama pojavio se u većoj množini crvac (Aspidiotus), proti kojemu treba biljke štrcati odnosno prati otopinom od 3—5 grama kalijskog sulfida u 1 litri vode. Štrcanje treba i ponoviti u razmacima od nekoliko dana, no uvijek nakon štrcanja spomenutom otopinom treba biljke poštrcati odnosno oprati i čistom vodom.

Gnojenje superfosfatom koristit će gotovo svemu povrću, naročitom zeljnatom povrću u prvo vrijeme rastenja, ali i svima mahunjačama, pa rajčicama, krastavcima i dr. Superfosfat se može posipati kao ovršno gnojivo po usjevu, a onda posve plitko zubačom prodrljati.

Kalijska sol (40 %) prija naročito celeru, hrenu, pa svemu onome povrću, koje stvara mnogo škroba, kao što je razno gomoljasto i korijenasto povrće.

Međutim o racionalnom gnojenju kalijem trebat će da više i podrobnije kažemo u posebnom članku. Općenito treba napomenuti, da kalijskom solju gnojimo poglavito u jesen ili u rano proljeće, dulje vremena pred sjetvom. Posipanu kalijsku sol treba dublje ukopati u tlo.

G. Fr. Dražský, vrtlar, Usora (Bosna). — Mrežu od žice za ograde kao i bodljikavu žicu možete dobiti u svim većim željezarskim trgovinama u Zagrebu.

Gđa. Kata Jarmatský, Stara Pazova. — Ako pod upitnom knjigom mislite zaista cjenik, tad se izvolite izravno obratiti na dotičnu tvrtku, koja je oglasila u našem listu.

G. Risto Kuslev, dentist, Podgorica. — Knjigu „Cvijeće u sobi" odaslali smo Vam još polovicom prošlog mjeseca, pa mislimo, da ste ju konačno dobili.

Gips (sadra) što Vam preostaje iz Vašeg dentističkog laboratorija, možete fino samljeven sipati po vrtnom tlu. Koristit će

svojom sadržinom vapna skoro svemu bilju (cvijeću i povrću, pa i voćkama).

Kao gnojivo inače rabi samo neprženi, fino samljeveni gips, koji sadrži oko 35% vapna i oko 45% sumporne kiseline. Djelovanje mu stoji poglavito u tome, što on veže amonijak iz zraka i tako ga privađa u korist bilju.

Hrv. čitaonica u Djakovu. — Magnolije umnažamo sjemenom, koje posijemo odmah, čim je posve dozrelo. Sjeme polako klije. Na biljke uzgojene iz sjemena možemo kalamiti pojedine sorte magnolije. — Možemo ih osim toga umnažati i povaljenicama, slično kao što činimo i kod voćnog grmlja (Vidi članak u ovome broju!)

G. Ivan Cesar, Beograd. — Lišće asparagusa požuti na vršcima i suši se uvijek samo radi nedostatne ili pogriješne njege: radi nedostatka ili pako suviška vlage, pomanjkanja svjetla a vrlo često radi nedostatka hrane u tlu. Asparagus voli obilje hrane u vrijeme vegetacije. Sve ostalo o njezi asparagusa naći ćete u knjizi „Cvijeće u sobi".

Glavata salata izbija prebrzo u sjeme, ako je uz nedostatnu vlagu izvržena velikoj žegi. Treba ju s toga obilno ljeti zalijevati, češće i otopinom drvenog pepela, uslijed čega salata bolje uspijeva i ne izbija prebrzo u sjeme. Pikirati t. j. presaditi možemo male sjemenjačice, kad razviju 3 do 4 listića. Pikiranje salate međutim nije bezuvjetno potrebno.

L. K., Bled (Slovenija). — O spremanju luka za zimu ima članak u broju 11. godišta 1923. našeg lista. Kao sredstvo proti preranom klijanju luka preporuča se dimljenje luka, pa se u tu svrhu luk stavi u vreće od tanke jute i objesi u kakvu hladnu prostoriju (sušnicu, tavan) gdje je izvržen dimu. Ovako dimljeni luk ne gubi ništa na tečnosti, a klice ne će potjerati.

Dobro ste učinili, da ste jagodama ove godine posvetili više pažnje, te plijevili i gnojili kompostom. Što su uza sve to ostali mnogi cvijetovi besplodni, nije nipošto krivnja u opisanoj njezi, nego vjerojatno u preobilju kiše za vrijeme cvatnje. Nastavite ih njegovati, pa ćete vjerojatno imati do godine obilje jedrih plodova, kakvima rađaju njegovane jagode.

Gđa Ivana Šaj, Zagreb. — Kod teške opore ilovače ne biste umjetnim gnojivom postigli željenu svrhu. Ovakovo teško tlo možemo učiniti sposobnim za kulturu cvijeća samo tako, da ga pomiješamo sa valjanom, lakom vrtnom zemljom ili da par puta uzastopce obilnije pognojimo ne posve zrelim stajskim (najbolje konjskim) gnojem. Pred zimu takovo tlo treba grubo prekopati i ostaviti tako da tijekom zime valjano promrzne. Dobro je ovakovom teškom ilovastom tlu primiješati i otpadaka kod gradnje kuća, čime dodamo tlu mnogo vapna i pijeska, uslijed čega tlo postane ubrzo rahlije, dok samih biljnih hraniva (rudnih soli) ilovasto tlo obično sadrži u dovoljnoj mjeri.

G. Ivan Lešić, Bošnjaci. — Zelene uši na lišću lubenica jesu lisni ušenci (Aphis), koji napadaju isto tako i lišće i mlade izbojke dinja i krastavaca a od ostalog povrća naročito ciklu. Uništavamo ih ponajbolje tako, da napadnuta mjesta na spomenutom bilju štrcamo (najbolje vinogradskom štrcaljkom, kroz prskalicu) sa smjesom od vode sapunjače, kojoj smo dolili najviše do 2% petroleja (na pr. na 10 litara vode sapunjače 2 decilitra petroleja). Štrcati je najbolje prema večeri.

G. Sava Zakić, Beodra. — Uši sa vriježa lubenica odstranit ćete sredstvom, koje preporučismo i g. Lešiću.

G. Dr. Viktor Denk, zadružni povjerenik, Vinkovci. — Ručna okapala „Planet junior" držalo je doslije uvijek na skladištu Hrv.-slav. gospodarsko društvo u Zagrebu, no sada nema upravo nijednog komada. Ovaj čas moglo bi se dobiti kod tvrtke Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth A. G., centralno zastupstvo u Beogradu, a cijena će pojedinom komadu biti oko 200·— Dinara.

G. Svetozar Orlović, Pavlovci (Srem). — Glede cijene motorne frez-mašine od 8 konjskih sila odgovorit ćemo Vam u slijedećem broju, eventualno izravno.

G. Steidl, Virje. — Nastojat ćemo, da Vašoj želji udovoljimo, pa ćemo dogodice donijeti opis i nacrt kunićnjaka za gajenje kunića u većem opsegu.

G. V. Š., Beograd. — Na priposlanom nam listu vinove loze pojavila se grinja Phytoptus vitis, koja ne počinja većih šteta. Borba proti toj grinji moguća je jedino u rano proljeće. Izvolite se eventualno do godine, ali za vremena, obratiti k nama radi potanjih uputa o načinu borbe.

G. St. Trick, Virovitica. — Borba protiv bolesti ogrozda (Sphaeroteca mors uvae) za sada sastoji u češćem sumporenju mladica, kako bi se koliko toliko održale, da ostanu sposobne za asimilaciju. — I otopinom kalijskog sulfida možete kojiput štrcati. — Glavna borba proti ovoj bolesti vrši se zimi, a mi ćemo o tome dati posebne iscrpive upute.

G. Dr. Hinko Horvatić, Zagreb. — Na upit, što bi moglo biti uzrokom, da lišće, a kanda i plodovi mladih šljivovih stabalaca gube intenzitet boje, te postaju sve bljeđi tako, da se tamno-zelena boja mijenja sve više u svjetlo zelenkasto-žućkastu i konačno sasma žutu, odgovaramo: U svom dopisu primjećujete, da se otprilike pedanj stabla sviju Vaših šljiva nalazi pod zemljom, jer je terain prije godinu dana nasipan sa zemljom. Nema sumnje, da su šljivova stabalca tim nadosipavanjem došla preduboko u zemlju, pa upravo zbog toga ne uspijevaju pravo, te bi konačno i propala. Treba za sada oko debla svake šljive otkopati onaj pedanj nadosipane zemlje tako, da nastane zdjeličasta udubina u širini krošnje. Na jesen ili u proljeće iskopati stabalca i onda ih ponovno pravilno usaditi.

† Jaroslav Katkić.

Dne 22. lipnja o. g. umro je u Zagrebu g. Jaroslav Katkić. Kao osobiti ljubitelj gospodarstva dao se pred desetak godina na vrtlarstvo, u kom je nalazio veliki užitak. Svoj veliki vrt na Cvjetnoj cesti obrađivao je brižno, proučavajuć pomno francusku i njemačku stručnu literaturu, te je s užitkom pratio razvitak i dobar uspjeh svojeg rada. Prije rata bavio se racionalnim peradarstvom, koje je uslijed ratnih prilika bio prisiljen napustiti. Pokojnik, činovnik I. Hrvatske štedionice, bio je članom zadruge Umjet. vrtlarskih obrtnika, čije interese nastojao je vazda zborom i tvorom promicati.

G. Jaroslav Katkić bio je jedan od pokretača „Uzornog Vrtlara", kojemu je bio i prvim urednikom. Preuzete uredničke dužnosti vršio je zdušno i savjesno. Nema sumnje, da bi započeti posao jednakom ljubavlju, zauzetošću i sposobnošću i dalje vršio, da ga nije narušeno zdravlje prisililo, te je koncem rujna 1923. napustio daljnje uređivanje lista.

Prebrodivši prve teškoće uredničkog posla, postavio je vrijedni pokojnik čvrsti temelj listu, koji je danas postao potreban svakome ljubitelju vrtlarstva.

„Uzorni Vrtlar" sačuvat će trajnu i harnu uspomenu svome prvome uredniku, g. Jaroslavu Katkiću.

Pokoj mu vječni!

Iz Uprave.

Gg. pretplatnike molimo, da nam uz kakav upit, dopis ili prigodom novčane pošiljke pripošalju i po koju adresu poznatih osoba, koje se bave vrtlarstvom ili uzgojem manjih dom. životinja.

Ručnih sijalica dobili smo oveću količinu, pa ih možemo dati uz sniženu cijenu od D. 16·— (Preporučeno ili pouzećem 4—6 Din. više).

Dužnike na pretplati molimo, da nam bezuvjetno ovog mjeseca pripošalju obnovu pretplate jer i mi moramo dužnostima udovoljavati.

Jesam li otposlao novac za pretplatu?

Privredna vijest.

Uspjeh naše industrije. Kako nam javljaju iz Soluna, Bonova ciglana Velika Kikinda, Novi Bečej i Vinkovci, dobila je narudžbu za dobavu osam milijuna komada krovnog crijepa za grčku kolonizaciju. Tu narudžbu dobilo je ovo poduzeće usprkos francuske, talijanske i mađarske konkurencije i unatoč toga, što je ispitivanje kvalitete materijala bilo podvrgnuto kritici jedne stručne komisije sastavljene od inžinjera. Nas raduje ovaj uspjeh naše jugoslavenske industrije.

Književne vijesti.

Domaći stručni gospodarski časopisi:

Gospodarski list, glasnik Hrv.-slav. gosp. društva k. s z. u Zagrebu (Wilsonov trg). Izlazi dvaput mjesečno.

Hrvatski Zadrugar, list za zadrugarstvo i narodno gospodarstvo. Središnji Savez hrv. selj. zadruga Zagreb (Mihanovićeva ulica br. 2). Mjesečnik.

Poljoprivredni glasnik. Ilustrovana gospodarska smotra. — Izlazi dvaput mjesečno. Novi Sad (Ulica Petra Zrinjskog br. 2.) Štampa se latinicom i ćirilicom.

Meja, neovisno agrarno glasilo. Izlazi svake sedmice jedanput. Zagreb (Sudnička ul. 9).

Gospodar, svake srijede kao prilog Jutarnjeg lista. Zagreb (Preradovićev trg 9).

Poljodjelski Vjesnik, glasilo Zemaljskog gospodarskog Vijeća. Mjesečnik. Split (Nodilova ulica br. 1).

Vinogradar i voćar. Izlazi dvaput mjesečno. Uredništvo: Zagreb (Gajeva ul. 45./II.) Uprava: Koprivnica.

Težak. Ilustrovani list Srps. Poljoprivrednog društva, Beograd. Ćirilicom.

Kmetovalec, glasilo kmetijske družbe za Slovenijo. Izlazi dvaput mjesečno. Ljubljana (Turjaški trg št. 3).

Sadjar in Vrtnar. Glasilo Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo. Mjesečnik. Ljubljana (Tobačna ul. št. 21, uredništvo). Upravništvo: Ljubljana, Resljeva cesta 24.

Pčela. Glasilo Centralnog pčelarskog društva i Centr. pčelarske zadruge u Zagrebu (Palmotićeva ulica 11b, II. kat). Mjesečnik.

Hrvatska pčela. Organ Hrv.-slav. pčelar. društva u Osijeku (Kokotova ulica 33). Mjesečnik.

Privredni Arhiv. Mjesečna finansijsko-privredna revija. Zagreb (Marovska ul. 28., II kat). Mjesečnik.

Glavni i odgovorni urednik: STJEPAN PIRNAT.
Vlasnik i izdavač: VLADIMIR HORVAT I DR.
Tisak M. ŠEK, Zagreb, Strossmayerova ulica broj 6.

Gospodarske knjige!

Broz K.: „Pčelarstvo"	D.	8·50
Bastiat: „Blagoglasnost u nar. gosp." (432 str.)	„	23·—
Bek V.: „Kokoši" (sa sl.)	„	5·50
Častek: „Gojidba kunića" (sa sl.)	„	4·50
Drnić M.: „Ribogojstvo" (sa sl.)	„	8·50
Debeljak: „Seljačke zadruge drugdje i kod nas"	„	11·50
Filipović dr.: „Mljekarstvo" (sa sl.)	D.	31·—
Grujić: „Racionalno gajenje svinja" (ćirilica) (sa sl.)	„	21·—
Jagić: „Živinski liječnik" (sa sl.)	„	37·—
Kumičić: „Nova zagrebačka kuharica" (sa slikama)	„	83·—
Krištof dr.: „Vrbanac, metiljavost, ikričavost" sa. sl.)	„	5·50
Knopff, Stenger & Rotter: „Erfurter illustr. Kultur-Anweisung" (sa sl.)	„	70·—
Mandekić dr.: „Čilska salitra" (sa sl.)	„	5·50
Mandekić dr.: „Gnojidba livada" (sa sl.)	„	12·50
Mandekić dr.: „Umjetna gnojiva" (sa sl.)	„	21·—
Mandekić dr.: „Uzgoj žitarica" (sa sl.)	„	26·—
Mandekić dr.: „O krumpiru"	„	21·—
Morović: „Peronospora i oidium"	„	3·50
Muačević dr.: „Šećerna repa" (ćiril.) sa sl.	„	12·50
Prohaska dr.: „Govedarstvo I." (pasmine i uzgoj goveda) (51 sl.)	„	56·—
Prohaska dr.: „Govedarstvo II." krmiva, hranidba goveda) (12 slika)	„	48·—
Popović: „O kukuruzu" (sa sl.)	„	16·—
Pirnat prof.: „Povrćarstvo" (sa sl.). Za pretplatnike „Uzornog Vrtlara" Din. 15·50, inače	„	21.—
Pirnat prof.: „Poljoprivreda" (sa sl.)	„	20·50
Pirnat prof.: „Cvijeće u sobi" (za pretpl. Din. 25·—) inače	„	33·—
Radić prof.: „Vino od trsa do trošidbe" 3 knjige (sa sl.)	„	51·—
Radić prof.: „Vinogradarstvo i pivničarstvo" (110 sl.)	„	26·—
Steinhausz: „Slinavka i šap. Svinjska kuga"	„	3·50
Vouk dr.: „Mali gljivar" (sa bojadisanim slikama)	„	10·50
Wittmann: „Pučko pčelarenje" (sa sl.)	„	15·50
Wittmann: „Pčelarenje" (sa sl.)	„	20·50
Zupanc: „Konzerviranje voća i povrća" (sa sl.)	„	16·50
„Uzorni Vrtlar" god. 1923. (tvrdo vez.) sa zlatotiskom	„	37·—
„Uzorni Vrtlar" god. 1924. (tvrdo vez.) sa zlatotiskom	„	43·—
Korice za uvez „Uzornog Vrtlara" za g. 1923. i 1924. sa zlatotiskom, svako godište	„	13·—
Razglednice peradi (63 kom. razn. pasmina) bojadis.	„	85·—
Razglednice kunića (20 kom. razn. pasmina) bojadis.	„	40·—

Ovim cijenama je priračunata i poštarina. Novac molimo slati unaprijed. Pouzećem i preporučeno šaljemo također, nu kod toga valja računati i na posebne poštanske pristojbe.

Narudžbe šalju se na

„Uzorni Vrtlar", Zagreb I., Pošt. pretinac 201

Vrtlar, vješt povrćarstvu, koji bi htio uzeti u zakup ili pak obrađivati s trećine, zemljišni kompleks od 4 jutra u Zemunu, **traži se.** — Na zemljištu imade kuća (soba i kuhinja), staja i šupa. Može držati kravu, svinje i peradi. — Reflektanti mogu saznati pobližu adresu u upravi lista pod brojem 761

HOLANDIJSKE

LUKOVICE

ZUMBULE
TULIPANE
ŠAFRANE
NARCISE
IRISE

nude u izvanrednim vrstama:

C. E. ELDERING & SÖHNE
HEEMSTEDE (Holland)
Utemeljeno godine 1813.

Cjenici šalju se na zahtjev besplatno!

Voćke

jabuke
kruške
trešnje
šljive
ringlo
višnje
breskve
kajsije
vinova loza

JANKOMIR D. D.
Stenjevac

Zahtjevajte cjenik!

Jaja za nasad

crnih čistokrvnih Langshan kokoši nenadkriljive i jedine zimske nosilice prodaje: Ž. Radojčević, Glina. 733

Vrtlar

38 godina star, rkt. oženjen, imade 20 god. vrtl. prakse, absolvent (4 god.) vrtl. zavoda u Budimpešfi, traži mjesto. Adresa u upravi pod br. 756

Ručna sijalica

„Erntereich" (njem. patent), veoma praktična sprava, kojom se polučuje znatna prištednja kod sjetve, te obilan i lijep plod. Sprava je načinjena iz mjedi. Providje-

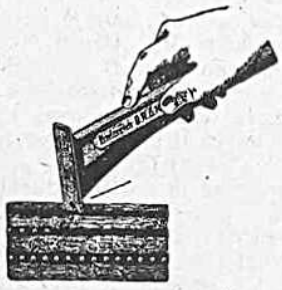

na je pomičnim otvorom, za sve veličine zrna, te se uz cijenu od Din. 16·— (ako se novac pošalje unaprijed) može naručiti od uprave „UZORNI VRTLAR" Zagreb I., poštanski pretinac broj 201. Pouzećem ili preporučeno stoji još 4—6 Dinara više

Nabavu kunića

čistokrvnih svih pasmina, posreduje besplatno: „Zajčjerejsko društvo za Slovenijo" — Maribor. 351

Višekratnim oglašivanjem polučuje se **siguran uspjeh!**

I. Opšti veliki vašar i izložba u Subotici

od 22. do 31. augusta 1925.

Na Subotičkom Velikom Vašaru i Izložbi učestvovati će osim Vojvođanske poljoprivrede, zanatstva i industrije, i poljoprivreda, zanatstvo i industrija iz cijele naše zemlje. Učestvovati će i inozemstvo sa produktima koje mi ne izrađujemo ili ih ne izrađujemo u dovoljnoj količini. U poljoprivrednom dijelu će naročito biti lijepo zastupano tuzemstvo, a i inozemstvo sa prvoklasnom stokom za priplod, kao i svim najnovijim i najmodernijim traktorima, plugovima za oranje. Za vrijeme izložbe će biti priređene utakmice u oranju, konjske trke, razni kongresi i t. d. — Za ovaj vašar i izložbu je veliki interes, kako u tuzemstvu, isto tako i u inozemstvu, i to ne samo među izlagačima, nego i među potrošačima-posjetiocima.

Tražite prospekt!

Za industrijsku izložbu primaju se prijave do 15., a za poljoprivrednu do 31. jula. Legitimacije za ovaj vašar-izložbu mogu se dobiti kod svih Trgovačko-Industrijskih Komora u zemlji, kao i kod Trgovačkih Udruženja i Banaka. U inozemstvu pak se mogu kod svih Predstavništva i Konzulata Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, Trg. Komora, Agencija i Banaka. — Legitimacija za posjetioce iz tuzemstva stoji Din. 30·—, a za posjetioce iz inozemstva Din. 80·—. — Na željeznicama kako za posjetioce, isto tako i za izloženu robu važi popust od 50%. Vašar-Izložba će se održati na Paličkom putu na prostoru od 36.000 četv. met. Svaki poljoprivrednik, industrijalac, zanatlija i trgovac treba da iskoristi ovu priliku i da učestvuje na ovom vašaru kao izlagaoc, jer će ovo biti prvi vašar-izložba ove vrste u našoj zemlji. Stanovi osigurani. Nedaleko od samoga mjesta izložbe nalazi se čuvena klimatična banja (kupatilo) Palič.

Prijave se šalju na:

UPRAVU I. OPŠTEG VELIKOG VAŠARA I IZLOŽBE U SUBOTICI.

Telegram adresa: **Izložba.** **Telefon broj 302.**

KNJIGA

CVIJEĆE

u sobi, na predprozornici i balkonu

od prof. S. Pirnata

izašla je!

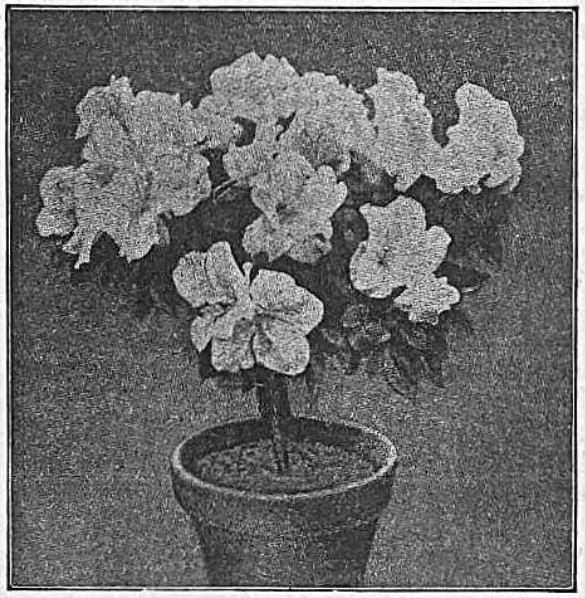

Ovo, bezuvjetno svakoj obitelji, vrtlaru, zavodu, zadrugama i svim ljubiteljima cvijeća neophodno potrebito djelo, ukrašeno je bojadisanom slikom na omotu, te sa 123 kliširane slike u tekstu, a obasiže 128 stranica.

Sadržaj razdijeljen je u 2 dijela.

I. OPĆI DIO: Govori o njezi i uzgoju, umnažanju (sjemenom, sađenicama, okuliranjem i t. d.), sadnji, presađivanju, gnojenju biljaka lončanica. Posebno o njezi bolesnih biljaka.

II. POSEBNI DIO: Opisuje potanko njegu biljaka, koje zimi držimo u sobi toploj, manje toploj i u hladnoj. Nadalje jednoljetno cvijeće, koje si svake godine uzgojimo iz sjemena. Bilje za prisilnu cvatnju zimi (zumbul, tulipan i slič.). Cvijeće na balkonu. Konačno: Radnje oko biljaka lončanica tijekom godine.

*

Cijena je knjizi Din. 32·—, dok ju svaki pretplatnik „UZORNOG VRTLARA" dobivaju uz cijenu od

25 dinara,

ako novac unaprijed pošalje. Tko želi, da mu se knjiga pošalje preporučeno ili pouzećem, treba da računa još i na odnosne pošt. pristojbe. Svaki pretplatnik neka izvoli uz narudžbu navesti i svoj broj, koji se na pasici nalazi. Novac i narudžbe šalju se na pisca:

prof. S. Pirnat, Zagreb, Ciglana br. 24.

Hrvatska učiteljska
štedna i predujmovna zadruga
Kukovićeva ulica 31. - u Zagrebu - Osnovana godine 1889

Prima uloške

i podijeljuje vjeresiju uz najpovoljnije uvjete

710

Najukusnije uređivanje
GROBOVA
kroz čitavu godinu, obavlja savjesno
vrtlarstvo **Majcen,** ZAGREB (Mirogoj)

SJEMENJE

gospodarsko, povrtno i cvjetno
u najboljim i posve klijavim vrstama.

Voćke

za presađivanje, visoka i piramidna stabla, kao i sve potrebne vrtlarske sprave i potrepštine uz najpovoljnije cijene dobavlja

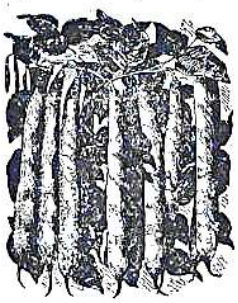

B. TEPLY
TRGOVINA SJEMENJA
ZAGREB - Jelačićev trg broj 6
Telefon broj 14-91 Brzojavi: „SEME"

CJENIK upravo izašao, pa se svakom na zahtjev šalje - badava i franko.

IVO LUCHA
Josipovac 15 ZAGREB Josipovac 15

preporuča uz povoljne cijene svoj bogati izbor sa preko 200 vrsta

KAKTUSA

tustika (Succulenta) u svim veličinama i cijenama, kao i prekrasne vrste raznih

PALMA

za vrtove i sobe. Nadalje razno bilje sa riviere, kao: Naranče, Limune, Mandarine, sve u cvatu ili sa plodom. - Otprema samo uz gotovo ili pouzećem. - Vrtlarima znatan popust! Cijene umjerene!

JUGOSLAVENSKO
HOENTSCH D.D.
BROD n/S.
Zastupstva: Beograd, Novi Sad, Osijek, Vinkovci, Maribor, Sarajevo, Split.
Podružnice:
Zagreb - Boškovićeva ulica 12
Beograd - Balkanska ulica 18

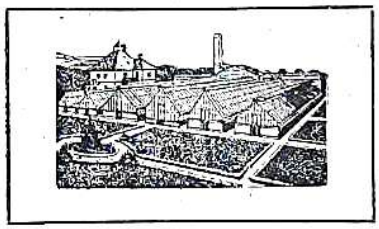

Specijalni proizvodi:
Staklenici
Cvetnjaci
Loženja
Kotlovi
vlastitog sistema.
Vrtlarske kante za polijevanje
Klijalištna korita i prozori
Pokrovi za osjenjivanje
Sredstva za zaštitu bilja

523

Najbolje

dušično umjetno gnojivo jest

ČILSKA SALITRA

Njezina je upotreba jednostavna a djeluje brzo i sigurno
Čilska je salitra prispjela

Sve upute o uporabi čilske salitre, kao i oni koji žele provesti pokus, neka se obrate odmah
Delegaciji proizvađača čilske salitre

Beograd
Poenkareova ulica 35

531

Kakva sjetva, takva žetva!

! Sve što trebate za vaš vrt !

! Sve što trebate za vaš park !

Prijatelju! Najveće naše domaće vrtlarsko poduzeće, sa ogromnim plodnim kompleksima jest glasovita tt.

»Vrt« Džamonja i dr.

društvo s o. j. * Maribor * (Slovenija)

Interurbani telefon 150. Brzojavni naslov: „DŽAMONJA MARIBOR"

Ne razbijaj mnogo glave! Što god trebaš iz vrtlarstva, bilo za trgovinu, salone, parkove ili kućne vrtove i grede, dobit ćeš najpovoljnije kod domaćeg vrtl. poduzeća „Vrt" Džamonja i dr.! Evo što n. pr. imade?

Najveći izbor raznovrsnog

cvijeća

i ukrasnog bilja za sobe, salone, restauracije, kavane, parkove i manje vrtove!

Izrađuje planove za klasične, romantistične i mixt parkove, ukrasne manje i veće vrtove i voćnjake, te preuzima potpunu izradu istih.

20 velikih staklenika
sa centralnim grijanjem!

Prodaja raznovrsnog **oruđa**
za vrtlarstvo, voćarstvo i vinogradarstvo.
Umjetni gnoj i razna sredstva protiv bolesti bilja.

Sjemenje

povrća, cvijeća i gospodarskog bilja sa vlastitih sjemenogojskih plantaža i od najboljih svjetskih proizvađača sjemenja.

Raznovrsne plemenite

voćke:

jabuke, kruške, trešnje, kajsije, višnje, šljive, breskve, orahe, mušmule, dunje (kutine) u raznim oblicima: visoko i polustablasto, grmičasto, piramide, U-oblici, palmete, vodoravni i uspravni kordoni i t. d.

Plemenite vinove loze
na amerikanskim podlogama, ribizla, ogrozda, malina i jagoda u najboljim vrstama!

Presade

povrća, cvijeća i šparge
najboljih vrsta!

Ukrasno
drveće za drvorede,
konifere, ukrasno grmlje i trajno cvijeće. Oko 200 vrsti raznih Dahlia (Georgina), zatim Canna, gladiola, irisa, lovora, aukuba, evonymus, tuba-ruža, zumbula, tulipana i t. d., i t. d.

Odio za vrtl. arhitekturu!
Projektiranje parkova, vrtova, javnih nasada i t. d.

Zahijevajte najnoviji
ilustrovani cjenik!
Vrtlari i preprodavaoci dobivaju popust!

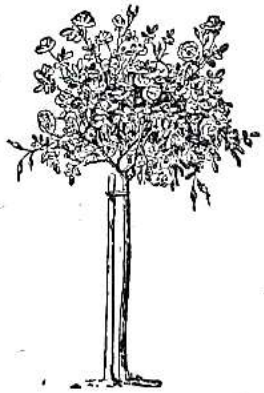

Dobit ćete u našem poduzeću!

Tisak M. Šek, Zagreb.